

СТАНОВИЩЕ

относно конкурса за избор на академична длъжност "доцент", обявен от ИПК – Чирпан по научна специалност "Растителна защита (Ентомология)" ш. 04.01.10, ДВ бр. 97 от 08.11. 2013 с кандидат гл. ас. д-р Стефан Калчев Рашев

от доц. д-р Виолета Златева Божанова – Институт по полски култури – Чирпан, определена за член на научното жури съгласно заповед № НП-07-03 от 09.01. 2014 г. на председателя на ССА.

Представяне на кандидата.

В обявения конкурс за избор на академична длъжност "доцент" са постъпили документи от един кандидат - гл. ас. д-р Стефан Калчев Рашев. Кандидатът е завършил висше образование във ВСИ "В. Коларов"- гр. Пловдив (сега Аграрен университет) през 1988 г. като придобива ОКС „Магистър“ с професионална квалификация инженер-агроном по специалност "Защита на растенията и почвите". От 1989 г. до сега е работил последователно като: н.с. III, II и I ст. съгласно ЗРАСРБ, асистент, главен асистент – ентомолог в ИПК-Чирпан. През периода 1997 - 2001 г. е бил зам. Директор по производството в ИПК – Чирпан. През 2012 г. защитава успешно дисертация на тема "*Aphis gossypii* Glover (Hemiptera; Aphididae) – неприятел по памука", на 12.09. 2012 г. Научно жури към АУ - Пловдив, Факултет "Растителна защита и агроекология", му присъжда образователната и научна степен "доктор" по "Растителна защита (Ентомология)" в професионално направление 6.2. Растителна защита.

1. Обща оценка на публикационната и изследователската дейност.

В конкурса за „доцент“ гл. ас. д-р Стефан Калчев Рашев участва с обща продукция от 36 научни публикации и една монография, написана в съавторство. Представени са и 4 броя публикации, свързани с дисертационния труд за присъждане на ОНС "доктор", които не подлежат на рецензиране. От посочените 36 публикации 1 бр. е в международно on-line списание; 17 бр. са в български научни списания и 17 бр. в сборници от национални научни конференции и конференции с международно участие, отпечатани в пълен текст. Същественият личен принос на кандидата в посочените публикации се демонстрира от следните данни: в 8 бр. е самостоятелен автор, а в над 1/3 от останалите 28 бр. статии, написани в съавторство е първи автор. Съавтор е на 4 технологии, приети от ЕС и внедрени в производството.

Представените за рецензиране публикации са свързани с изучаване на основните неприятели при памука и др. полски култури и растителнозащитните мероприятия за опазване на културите. Изследвана е ентомофауната в памуковата агроценоза във връзка с разработване на добра растителнозащитна практика. Проучванията са насочени към икономически най-важните неприятели по памука – памуковата листна въшка и тютюневия трипс. Направени са комплексни и задълбочени изследвания на динамиката на популационната плътност, регулиращата възможност на полезната ентомофауна, хранителните гостоприемници, сортовата чувствителност, ефикасността на инсектицидите срещу двата неприятеля и страничното им действие върху полезните ентомофаги, резистентността към най-често използваните препарати. Положителните резултати са включени като нови елементи в агротехнологията за отглеждане на памука. Разработена е система от мероприятия за борба с неприятелите по твърдата пшеница, включени в технологията за отглеждане на културата. Направено е проучване върху ентомофауната при двете нови култури за Южна България - рапица и царевица.

Представените от кандидата публикации и други материали са в съответствие с научната област, научното направление и специалността, по които е обявен конкурсът за академична длъжност "доцент".

Научните публикации на кандидата са цитирани в 11 научни издания, като 2 бр. от тях са в чужди издания.

Кандидатът има 24 години научен трудов стаж в ИПК – Чирпан, като основната му квалификация е в професионално направление 6.2. Растителна защита (Ентомология). Членува в три професионални организации: Съюз на учените в България – клон Ст. Загора; Българско ентомологическо дружество – София и член на работна група към Регионална мрежа за научни изследвания по памука към ФАО за страните от Средиземноморието и Близкия изток.

Изследователската дейност на гл. ас. д-р Стефан Рашев е реализирана в рамките на целево финансирани научни проекти към ССА и договорни задачи. Кандидатът е участвал в изпълнението на 4 бр. международни проекти към Регионалната мрежа за научни изследвания по памука, в 8 бр. завършени и 2 бр. текущи научно-изследователски проекти.

Има опит като лектор в курсове за обучение на фермери по програма „Сапард“ и Мярка 111 от ПРСР, в провеждането на семинари, работни срещи, открити дни, консултации на производители и др. по проблемите на основните полски култури.

2. Характеризиране на научните приноси.

Кандидатът гл. ас. д-р Стефан Рашев демонстрира ясен научен профил в областта на ентомологията, изграждан чрез дългогодишна и активна изследователска дейност. Проведените от него изследвания са довели до получаването на важни резултати, част от които представляват съществени приноси от научен и приложен характер. По-важни приноси са:

1. Установяването на видовия състав на насекоми обитаващи памуковата агроценоза;
2. Установяването на регулиращата възможност на седемточковата калинка *Coccinella septempunctata* и на ентомофаги от сем. *Coccinellidae*, сем. *Nabidae*, сем. *Chrysopidae* и сем. *Syrphidae* върху популационната плътност на основните неприятели по памука.
3. Установяването на влиянието на едногодишните плевели върху появата и намножаването на памуковата листна въшка и избора на хранителни гостоприемници от неприятеля.
4. Определянето на ефективността на редица инсектициди за борба срещу главните неприятели по памука, прилагани чрез различни методи - директно третиране на памуковите растения и предсеитбено третиране на семената.
5. Определяне на влиянието на голям брой инсектициди върху полезната ентомофауна.
6. Установяване на резистентния статус на памуковата листна въшка към инсектицидите, които се използват за борба с нея в памукопроизводителните райони на Южна България.
7. Разработването на технологично звено от технологията за производство на памук, свързана с извеждане на борбата с основните неприятелите.
8. Разработването на система от мероприятия за борба с неприятелите по твърдата пшеница в рамките на технология за отглеждането ѝ.
9. Установяване на видовия състав и плътността на неприятели по рапицата в полски опит.
10. Установеното неблагоприятно влияние от нападението на памуковата нощенка върху възникването и проявата на гъбни заболявания - фузариено и пенцилийно гниене на кочаните по сортове фуражна и сладка царевица.

3. Критични бележки и препоръки.

Независимо от посочените безспорни научни приноси и достойнства на изследователската и публикационна дейност на гл. ас. д-р Ст. Рашев и без да ги омаловажавам, искам да отправя следните критични бележки и препоръки:

1. Въпреки дългогодишния опит в областта на растителната защита и получените значими научни резултати, много малка част от тях са публикувани в международни издания и в такива с импакт фактор. Препоръчвам в бъдеще кандидатът да потърси възможности да докладва резултатите си на международни форуми, а най-значимите от тях да публикува в реномирани научни списания с импакт фактор. Това би повишило неговата академична известност и би рефлектирало и в по-голям брой цитирания на негови публикации от чуждестранни учени.

2. Прави впечатление, че кандидатът е участвал досега основно в целево финансирани проекти. В тази връзка препоръчвам по-активно участие в разработването на нови проектни предложения по конкурсни програми.

Въпреки отправените критични бележки и препоръки считам, че непокриването на някои показатели, посочени в правилника на ССА за академичната длъжност "доцент" (доклади и цитирания в международни издания с импакт фактор и ръководство на докторант) могат да бъдат компенсирани от други, които надхвърлят нормативно определените - брой научни публикации, участие в национални и международни проекти, разработени технологии и внедрявания, научно-популярни статии и др.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Анализът на предоставените материали по конкурса, както и личните ми впечатления ми дават основание да направя заключение, че главен асистент д-р Стефан Калчев Рашев е изграден учен в областта на растителната защита. Той участва в конкурса с достатъчна по обем и значимост научна продукция, отговаряща на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р.България и на Правилника на ССА за заемане на академичната длъжност "доцент". Оценявайки положително цялостната научна дейност на кандидата препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури и на членовете на Научния съвет на ИПК-Чирпан и ИЗ – Карнобат да гласуват за избирането на гл. ас. д-р Стефан Калчев Рашев за "доцент" по специалността "Растителна защита (Ентомология)" ш. 04.01.10, в професионално направление 6.2 Растителна защита.

Член на научно жури:.....

/доц. д-р В. Божанова/

18.02. 2014 г., гр. Чирпан